

ד.א.ל.ז.ז.ר

עלון לשבת קודש

דברי מחשבה והלכה, ומהנעשה בבתי הכנסת

לע"נ יוסף בן אליה וחממה ז"ל לבית גיאת
לע"נ משה בן זילפה ואליאס ז"ל לבית חיימי

נושא השבוע: לקראת פסח (א)

ההפטרה: "כח אמר" (ירמיה ז)

טו אדר ב' תשפ"ב 1417 (שנה כז')

פרשת צו

"צו את אהרן ואת בניו לאמר" (ו, ב)

אין צו אלא לשון זרוז מיד ולדורות, אמר רבי שמעון בר יוחאי: ביותר צריך הכתוב לזרוז במקום שיש בו חיסרון כ"ס (רש"י).

הקב"ה מצוה את משה שידיבר לאהרן ולבניו בלשון "צו" - היינו הזדרזו בהקרבנות קרבן העולה ועשו כל הפעולות הנצרכות לשם כך בזריזות היות וקרבן העולה היה בו משום חסרון כ"ס, שהרי היה קרב כולו על המזבח והכהן המקריב היה מקבל את עורו בלבד.

חג הפסח קרב ובא ועימו ההכנות הגדולות, הנקינות והקניות הרבות שיש בהם "חסרון כ"ס" גדול ולמרות זאת נעשה את המוטל עלינו בזריזות ואהבה כדי שימים הללו יעברו עלינו בשפיות וברוגע ככל האפשר ונזכה להגיע לחג הפסח חג החירות בשמחה.

"אם על תודה יקריבנו ותקריב על זבוח התודה זולות מצות כלולות בשמן ורקיקי"

מצות (ו, יב) מדוע מוקרב קרבן תודה דוקא ממצות ולא מלחם חמץ?

מסביר ה"כלי יקר": הסיבה שאדם מביא קרבן תודה הוא כדי להודות על נס הצלתו כגון: יורדי הים, הולכי מדבריות, חבוש היוצא מבית האסורים וחולה שנתרפא שזכו לנס הצלתם בזכות שנכנע ליבם להשם יתברך. אף המצה מהווה סמל להכנעה שהרי עיסת המצה אינה טופחת, ואף עם ישראל זכו להיגאל ולצאת לחירות משעבוד מצרים בזכות שהמעיטו את עצמם וקיבלו עליהם עול מלכותו יתברך. גם בימינו אנו ע"י שנכניע עצמנו לפני ה' יתברך ונדע כי אין עוד מלבדו, יכניע ה' את ממשלת הזדון וגזרותיה.

מעשה שהיה והשיב לב אבות על בנים (מפי הרב דוד ברוורמן מרצה ב'ערכים')

בא' בניסן תשע"ג ערכנו בבית הכנסת 'היכל מרדכי' שבהרצליה פיתוח, ליל סדר לדוגמא כהכנה לליל הסדר. בתחילת הערב נגשה אלי בוגרת סמינר ערכים המתגוררת בקיבוץ, ושאלה האם תוכל לתעד במצלמתה את מהלך הערב. לפשר תמיהתי היא הסבירה, שמכיוון שאצלה בבית כבר עשרות שנים לא ערכו ליל הסדר, ילדיה אינם יודעים כיצד הוא נראה, ומכיוון שהשנה ברצונה לערוך אותו כהלכתו, לכן היא מבקשת ללמוד כל פרט. ביררתי בעדינות מה בקשר לבעלה, ותשובתה הייתה שהוא הבטיח 'לכבד' את האירוע, כלומר לשבת בשולחן ולא להפריע... יומיים לפני החג היא התקשרה וסיפרה שהצליחה להכשיר את הבית, בני הבית למרות ריחוקם שיתפו פעולה וסייעו, וכעת היא מעוניינת לרכוש כלים חדשים ולהטבילם כדת, וכן לרכוש מוצרי החג הכשרים לפסח. היא ביקשה לרכוש הכל בהכשרים הכי מהודרים, 'כי אם עושים סדר אז שיהיה הכי טוב'.

בסיומו של החג קבלתי ממנה מכתב נרגש ביותר ובו היא מתארת את שהתרחש בביתה בליל הסדר: "בני המשפחה המורחבת ישבו סביב השולחן הגדול והמפואר שערכנו, ביקשתי מאבי הישיש שיערוך את ה'סדר' אך הוא סרב, בעלי גם הוא הצטרף לסירוב. בלית ברירה התיישבתי אני להסביר את הלכות הסדר. בני הבית שיתפו פעולה, וכך התחלנו באמירת ההגדה.

אבי ישב לצדי מהורהר, ולמרות טבעו הסוער הוא לא פצה את פיו. כשהגענו לבן הרשע שבארבעת

ע"פ "אור החיים" אופק תל אביב * לא לעיין בזמן תפילה * שקיעה 5:52-5:55 * סוף זמן ק"ש 8:05-8:11

הבנים, ביקש אבי לומר מספר מילים ואמר ברעד: 'אני הוא הבן הרשע'... והחל לספר את סיפורו האישי אותו לא הכרנו: "גדלתי בבית חסידי בפולין, ימים אלו היו ימי טרום מלחמת העולם השנייה. הורי היו יראים ושלמים, הם מסרו את נפשם לחינוכנו. אך אני התחברתי לנצרים פורקי עול, נחשפתי לעיתונות קלוקלת, עיתונים שלעגו ובזו לכל דבר שבקדושה, בעיקר עשו צחוק מדקדוקי המצוות סביב חג הפסח. ליצנות זו חלחלה כארס של עכנאי בליבי. הייתי אז בגיל חמש עשרה, מבחוח עדיין נראיתי כירא שמים, אבל רק מבחוח... עם התקדש ליל הסדר, אבי ישב בראש השולחן, אמי ואחיותי סביב השולחן, ואני הבן היחיד, התבקשתי שוב לשאול את ארבע הקושיות. אולם במקום לשאול את השאלות המקוריות, שאלתי את שאלת הרשע בתוספת נופך של דברי הליצנות הנוראים שקראתי בעיתונים...

הורי היו בהלם ובתדהמה. המילים נעתקו מפיו של אבי, אמי פרצה יחד עם אחיותי בבכי נורא, בסלון השתררה שתיקה, התדהמה הייתה גדולה. אבא הביט בי במבט חודר ואמר: 'ראה בני, אני קבלתי מאבי את לפיד האש של תורת ישראל, אבי קיבל זאת מאביו וכן הלאה עד מעמד הר סיני. שלושת אלפים ושלוש מאות שנה הלפיד עובר מאב לבן, אמא ואני השתדלנו להעביר לך את הלפיד כמתכוננו ללא כל שינוי, שפכנו ים של דמעות כדי שתגדל ירא שמים, אני מאמין שכך זה יקרה, איני יודע מתי, אך זה יקרה! כי למדנו חז"ל שדמעות לא שבות ריקם'. נשארתי אדיש וקר ואמרתי ביושב: 'המושגים הללו השתנו, הלפיד המיושן שלך כבר לא מעניין, היום יש את היהודי העברי החדש, הציוני והחופשי, ועל זה גאוותי'. אבי, שממש לא שוכנע מהדברים, אמר: 'אולי בחי, אולי אחרי מותי, אתה עוד תראה שהיהדות הישנה והעתיקה תנצח, כי אין יהדות אחרת'. עליתי לארץ ישראל הקמנו קיבוץ בצפון, המשפחה שהקמתי הייתה חילונית חרדית... כלומר דאגתי וחרדתי שלא יהיה בבית שום סממן יהודי מיושן... נס שנולדו לי רק בנות, שלא הייתי צריך להתלבט על ברית מילה... כשאת היית קטנה – פנה ואמר לי – ערכנו בליל הסדר 'סדר קיבוץ' כשצל השולחן היו לחם ובירה, שרנו את שירי האביב מתוך ה'הגדה הקיבוצית', הכל היה נראה כה נפלא. ניצחתי את אבי הי"ד... "אבא, סבא ניצח!", השבתי לו.

אך הנה, יחד עם קריסת המפעל הקיבוצי התברר השקר הגדול והבנתי שזרכנו מלאה בקוצים. כשהזמנת אותי הערב, ... תמהתי מה את מתכננת לערב הזה, אך כשהגעתי וראיתי את מצות הדי הישנות והעתיקות, את החריין, את הכרפס, את הזורע הצלויה, כמעט שחשבתי להתעלף, האם אבי ז"ל צדק!?! והנה, אני יושב ושומע את המשפחה שרה את השירים ששרנו בבית הורי בעגה החסידית... חשבתי שאני יוצא מדעתי... לילה שלם את מדברת בחרדית... האם כל זה בעצם מבשר לי שאת חוזרת בתשובה... אל היהדות הישנה שממנה ברחתי?!"

אבא ישב לצידו ומחה את זיעתו. לא ריחמתי... עניתי לו בעוז: 'אבא, סבא צדק וניצח! ואני קבלתי את הלפיד מהידיים הקדושות שלו, אך אני מעדיפה לקבל אותו מהידיים שלך... שבעים שנה הלפיד מחכה שתעביר אותו הלאה'. אבי שב לשתיקתו, המשכנו עם הסדר עד תומן, הלפיד חזר!

פסח תשע"ד, ליל הסדר בקיבוץ. בראש הסדר יושב יהודי קשיש בלבוש לבן כשכיפה גדולה על ראשו, ועורך את הסדר בדיוק כפי שאביו ערך. מצות יד, מאכלים לא שרוריה, הגדות עתיקות יומין. השירה היהודית כמו מפעם הדהדה ברחובות הקיבוץ, והעידה יותר מאלף עדים על התגשמות חזון הנביא: "והשיב לב אבות על בנים, ולב בנים על אבותם" (מלאכי ג, כד) (אתר דירשן)

הלכות ברכת האילנות

פינת ההלכה

א. הרואה בימי ניסן אילנות מאכל שמוציאים פרחים (הוא השלב שלפני גדילת הפרי) צריך לשבח ולהודות לבורא עליהם, וברכה זו אומרים

פעם אחת בשנה בלבד בחודש ניסן. (ש"ע אורח סי' רכו ס"א).

ב. זמן ברכה זו הוא לכתחילה בתחילת חודש ניסן (ש"ע ס"א), ואם לא הזדמן לו יברך במשך ניסן, ואם לא הספיק רשאי לברך בחודש אייר (ש"ע יח"ד ח"א סי' ה) אך אין להקדים לכתחילה ולברך בחודש אדר, מ"מ אם ברך יצא (הלכה נכונה לגר"ד יוסף סי' רכו ס"ו).

ג. מותר לברך ברכת האילנות גם בלילה לאור החשמל כשמבחין בפרחים (חז"ע פסח עמ' יא), אך כיון שכוללת מזמורי תהילים ונתינת צדקה עדיף לברך ביום (מאז לאנך סי' ז).

ד. טוב לברך ברכה זו במניין דווקא (כ"ח ס"ק ז) מ"מ זריזים מקדימים למצוות, ואם רואה שבר"ח ניסן אין מנין עדיף שיברך לבד ובר"ח (חזון עובדיה ח"ב עמ' עו). והשנה שראש חודש ניסן חל בשבת גם

זריזין למצוות עדיף שיברכו ביום ראשון [וכאמור בסעיף הבא]. (ילקו"י פסח ח"א עמ' קפא קפח-קפט).

ה. מותר לברך ברכת האילנות בשבת, אך לכתחילה עדיף לברך בימות חול (ש"ת יח"ד ח"א סי' ב, ודעת הגאון זן ליון אבא שאול שלא לברך בשבת כ"כ בשו"ת אור לליון ח"ג פ"ו ס"ה) ואם רוצה לזכות את הציבור הבא לבית הכנסת בשבת ויש חשש שלא יבואו ביום חול, אזי מותר לכתחילה לברך ברכת האילנות בשבת וילקו"י פסח ח"א עמ' קפח). וכשמברך בשבת יזהר מטלטול סידור במקום שאין עירוב (תורת מועדים ס"ד) כמו"כ אין לטפס, להישען או להניח חפצים על העץ (ש"ע סי' שצ"ו וילקו"י ס"א).

ו. גם הנשים תברכנה ברכה זו ותעמודנה במקום נפרד מהגברים (חזון עובדיה עמ' ז), ונכון לחנך גם את הקטנים לברך (תורת מועדים פ"ב ס"י). ואם הקטן יהיה גדול (בגיל 13) במהלך חודש ניסן לא יברך בתחילת החודש אלא רק כשימלאו לו 13 שנים (ד. ע.).

ז. מותר לברך ברכת האילנות על עצים שנמצאים בשטח פרטי מגודר מבלי לבקש רשות מהבעלים כשעומדים מחוץ לגדר, אך אם רוצים להיכנס יבקשו רשות. וכשמברכים מוקדם בבוקר יש לשים לב לא לברך בקול רם ובפרט שנמצאים במניין כדי לא להעיר את השכנים (מנחת אכרז סי' ו).

ח. יש לברך על אילנות שמוציאים פירות למאכל, אך לא על אילנות סרק (סי' רכו משנ"ב ס"ק ז) ואם עבר וברך אינו צריך לחזור (חזו"ע עמ' יג). ויכול לברך על אילנות בתוך 3 שנים לנטיעתם (קס עמ' יט).

ט. לעניין ברכת האילנות על עצי פרי המורכבים מין בשאינו מינו :

***יש אומרים** שאין לברך עליהם "ברכת האילנות" [שמברכים בחודש ניסן] הואיל וקיומם הוא נגד רצון הבורא לכן אין לברך ולהודות לה' יתברך על כך (ש"ת הלכות קטנות ח"א סי' ס, זא"ח פר' ראה שנה א' אות יא, ש"ת רב פעלים לזא"ח ח"ב חלק אור"ח סי' לא, כה"ח סופר סי' רכה ס"א, שו"ת אור לליון לגר"צ אבא שאול ח"ג פ"ו ס"ג, ברכת ה' לגר"מ לוי ח"ד פ"ד ס"לצוג, פסח כהלכה לגר"מ כהן סי' ז ס"טו, שו"ת מנחת יצחק לגר"י וייס ח"ג סי' כה ס"ג, שו"ת התעוררות לתשובה לגר"ש סופר רב ואב"ד ערלוי ח"א סי' קה ועוד)

***יש חולקים** ואומרים שהברכה היא על כללות הבריאה ולכן יכול לברך על עצי פרי מורכבים (שו"ת שאלת יעבץ ח"א סי' סג, שו"ת חתם סופר ח"ו סי' כה, שו"ת יגל יעקב חלק אור"ח סי' יב ס"ז).

***ואף על פי שהרוצה לסמוך על סברה שניה ולברך עליהם אין למחות בידו, מכל מקום הבא לשאול לכתחילה מורים לו שלא לברך משום שיש ספק** (שו"ת יבי"א לרש"ל עובדיה יוסף זאק"ל ח"ה אור"ח סי' ב, חזון עובדיה פסח לגר"ע יוסף עמ' טו, ילקו"י כללים לרש"ל יצחק יוסף סי' רכה ס"כב, הלכה בדורה לגר"ד יוסף ח"א סי' רכו ס"יג, אבני דרך לגר"א פרינץ ח"א סי' לט ס"ה, שו"ת עטרת פז לגר"פ זביחי ח"ד אור"ח סי' יא).

להלן רשימת עצי פרי שאינם בחשש ההרכבה האסורה ומותר לברך עליהם לכל הדעות: אבוקדו, אנונה, אפרסמון, גויאבה, זית, חבוש, חרוב, ליצ"י, מנגו, ענבים, פיגויה, פיטאה/קובו, צברוסברס, קיווי, רימון, תאנה, תמר, תפוח/ע"פ שו"ת חלקת השדה לגאון שגאור רווח ה' כללים סי' ז בסופו), שסק (הרב שגאור רווח רש מכון למנחות התלויות בדרך צעל פה ועיין בשו"ת חלקת השדה שם).

להלן רשימת עצי פרי שהם בחשש ההרכבה האסורה : אגסים (95%) (ילקו"י ה' כללים סי' רכה ס"י, שו"ת חלקת השדה לגר"ש רווח ח"ג ה' כללים סי' ז) **אפרסק, שקד** (הרב שגאור רווח הג"ל צעל פה, מועדים וזמנים לגר"מ שטרנבוך סי' ס עמ' קא, חלקת השדה ח"ג ה' ערלה סי' א ס"א, תנובות השדה חלק 83 של המכון למנחות התלויות בדרך עמ' לב) **פירות הדר** [כגון: לימון, תפוז, קלמנטינה, פומלה וכו'] (ילקוט יוסף לרש"ל יצחק יוסף כללים סי' רכה ס"כב, חזו"ע פסח לרש"ל עובדיה יוסף עמ' טו ע"ש, חלקת השדה לגאון שגאור רווח ח"ג ה' ערלה סי' א"א מסתפק בזה ונוטה להחמיר).

י. אין לברך ברכת האילנות אלא בשעה שהאילנות מוציאים פרחים (תורת מועדים ס"י) ואפילו שיש בחלק מהענפים פירות ובחלק פרחים אפשר לברך (חזו"ע פסח עמ' כ) אבל אם נשרו כל הפרחים אי אפשר לברך עליהם (תורת מועדים שם).

יא. צריך לפחות שיהיו שני אילנות כדי לברך ברכת האילנות ואפילו שני העצים ממין אחד, והמברך על ראית מיני אילנות שונים הרי זה משובח (תורת מועדים פ"ב ס"ו). ובדיעבד שאינו מוצא אלא אילן אחד שמוציא פרחים מברך עליו בכל זאת (חזו"ע ברכות עמ' תנח).

יב. כל המברך ברכת האילנות צריך לראות לפני הברכה את הפרחים של שני האילנות [ולא לסמוך על "הקהל" שראו] (ע"פ שו"ע סי' רכו ס"א שכתב "היואל צימני ניסן ורלה", גמ' ברכות מג: "וחיזי אילנך"). ובדיעבד אם לא ראה וברך כשחוזר ורואה אינו חוזר לברך (חזו"ע עמ' כח).

יג. יש לשים לב! אם האילנות במקום שמזבלים את האדמה ויש ריח רע [מחמת גללי הבהמות שיש בו] אסור לברך שם ברכת האילנות (שו"ע סי' עט ס"ד, ס"א וזא"ח הלכה).

הלכות חודש ניסן

א. שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלושים יום מפורים! (חזו"ע עמ' א) (שו"ע אור"ח סי' תכט ס"א) ולכן ראוי שכל אדם ילמד ויחזור על הלכות פסח כדי שידע כיצד לנהוג למעשה.

ב. בכל חודש ניסן אין נופלים על פניהם ואין אומרים וידוי ותחנון (שו"ע ס"א) וכן אין אומרים "צדקתך" בשבתות (שו"ע ס"ב, תורת מועדים פ"א ס"א).

ג. אזכרה שחלה בחודש ניסן, הרי את הלימוד, תהילים ואשכבה עושים כרגיל [אפילו בחול המועד] (ילקו"י פסח ח"א עמ' סח). ולעניין "צידוק הדין" [=מצדיקים את הקב"ה בכל אשר עשה] מעיקר הדין היה ראוי לאומרו [אפילו בחול המועד] (ע"פ שו"ע יו"ד סי' תא ס"ו), אך המנהג עתה שלא לאומרו [כמו שלא אומרים תחנון ונפילת אפים] (הרמ"א סס, והרמ"א בלח"ח סי' תכ ס"ב, חזו"ע אכלות ח"א עמ' לא-לב) והאומרו יש לו על מה לסמוך עיין בחזו"ע אכלות סס). ולעניין עליה לבית קברות בחודש ניסן:

* ביום "השנה" – מותר לעלות [כשלא יבואו לבכי] ואם חל בחול המועד יקדימו ללכת לפני פסח.
* ביום "השבעה" או "השלושים" – טוב ונכון שלא יעלו, אף אם לא יספידו שם אחר שבדרך כלל באים לידי בכי על יד הקבר ולכן ידחו את הביקור אחר חודש ניסן (ילקו"י פסח ח"א סי' תכט ס"ו).

ד. מת שנפטר ל"ע בחודש ניסן, אין מספידין אותו (לפי שהוא חודש שמחה) אלא אם כן היה הנפטר תלמיד חכם (שו"ע סי' תכ"ט ס"ב ובה"ח סק"ג). מ"מ גם כשהנפטר אינו תלמיד חכם המנהג לומר דברי תורה לע"נ ולעורר את העם לתשובה (תורת מועדים).

ה. אסור להתענות תענית ציבור בחודש ניסן, אבל מותר להתענות תענית יחיד. ולכן מותר להתענות ביום פטירת אביו או אימו, (אע"פ שתענית זו היא רק מנהג ולא חובה). מ"מ אסור להתענות ביום ראש חודש ניסן או בשבעת ימי הפסח, ויש להחמיר שלא להתענות גם באיסורו חג של פסח. ומנהגנו שאין חתן וכלה מתענים ביום חופתם (שו"ע סס כה"ח ס"ק כ"ז, יבי"א ח"ג סי' א' אות יז).
ו. כל אדם צריך לתת למגבית "קמחא דפסחא" שבעירו, כדי לאפשר גם לעניים לקנות מצות ויין.

[אם הוא גר בעיר 30 יום ואם כוונתו להשתקע חייב מיד] (משנ"ב ס"ק ה, עיין שו"ע יו"ד סי' רנו ס"ה). ושיעור הנתינה הוא כפי הראוי לו, ומי שמשלם מלתת ח"ו עוון בידו (כה"ח ס"ק טז). וברמב"ם ובזוהר הקדוש הפליגו ברעתו ועונשו (פסח כהלכה סי' א ס"ג).
ז. מנהג טוב לקרוא מחומש או מסידור החל מר"ח ניסן את "פרשת הנשיאים" כל יום את הנשיא שלו, וביום י"ג בניסן קוראים מתחילת פרשת בהעלותך עד "כן עשה את המנורה" (חזו"ע פסח עמ' ג).

הלכות הכנת הבית לפסח

א. מנהג ישראל קדושים לסייד את הבית לקראת הפסח, ויש לזה טעם בהלכה (שו"ת תורה לשמה סי' תקט) ומי שאינו מסייד את ביתו, טוב שיבדוק את קירות המטבח ופינת האוכל אם דבוק שם חמץ, ובפרט בפינה שעומד שם תנור הגז (והחלון שלידו) ששם קרוב לוודאי יש שומן חמץ וטוב לנקותו (ד. ע. ועיין שו"ע סי' תמצ ס"ו ומשנ"ב סי' תלג ס"ק כ).

ב. טוב לנקות היטב (מצידם החיצוני) את חוטי החשמל של המכשירים במטבח כגון: התנור, המקרר וכו', לפי שמצוי שם חמץ (או לכלוכי חמץ). וכן את בקבוקי היין ובפרט את אלו שהגיעו במשלוחי המנות, , צעצועי הילדים, העגלות ותיקי ביה"ס. ומה שאי אפשר לנקות יצניעו עד אחרי הפסח.
ג. יש לנקות היטב את כסאות המטבח וכסאות חדר האוכל, יש לבדוק בחריצי הכורסאות והספות, בכיסאות הרכב וכן בכל ארונות הבית [של הספרים והכלים במטבח] ובפרט שיש ילדים קטנים (שעשויים להסתיר לחם בכל מקום!) ולבדוק את סידורי הפרחים שאין שם שעורה שהחמיצה וכו'.

ד. אם ישנם פירורי חמץ הנראים לעין אך אי אפשר להוציאם [מפני שהם בעומק] יש לנסות עם שואב אבק, ואם זה אינו עוזר, יבטלו בשעת אמירת "כל חמירא" (עיין שו"ע סי' תמצ סעי' ח משנ"ב

ס"ק לז). ואם יש שם כזית חמץ יכסו את המקום עד לאחר הפסח (סס ס"ח).

ה. הספרים עצמם אין צורך לבדוקם (שו"ת אור לליון ח"א סי' ל"ב, חזו"ע עמ' לז) אבל ספרים שמביאים לשולחן בפסח והשתמשו בהם במשך השנה כגון: מחזור לשלוש רגלים או ספרי פ"ש יש לבדוק, שיש חשש שמא יפלו פירורי חמץ לאוכל בפסח (אור לליון ח"ג פ"ז ס"ו). זמירונים של שבת וברכונים וכיוצ"ב אי אפשר לנקותם ויש להצניעם עד לאחר הפסח (תורת מועדים פ"ז אות ס).

ו. יש לבדוק בכיסי הבגדים ובמיוחד בכיסי הילדים פן נשאר שם חמץ (חזו"ע עמ' לב) [ואינו צריך לבדוקם שוב בליל יד] ובגדים מכובסים אינם צריכים בדיקה [כי אבקת הכביסה פגמה וקלקלה אם היה שם משהו] (אור לליון ח"ג פ"ז ס"ח).

שעור לנשים באשדוד בכל יום רביעי בשעה 8:30 בערב מפי רבנית אורחת

בבית משפ' בן ישראל רח' יהודה הנשיא 22 ק"א אזור ז' * לע"נ יעקב בן סימה ז"ל

להעיר ולעורר: @עם המעבר לשעון קיץ לא לשכוח לעדכן את "שעוני שבת" של התאורה והמזגנים.

@ אנו מציעים כי את ניקיונות הפסח יסיימו המשפחות שלושה ימים קודם הפסח ואז יכשירו את המטבח, והמטבח יבשל כבר כשר לפסח ובמקום חמץ ישתמשו בלחמניות כשרות לפסח [בד"צ בית יוסף]

טל': 08-8644452 אתר העלון: alonhaihud.co.il דוא"ל: haihud.ashdod@gmail.com